

Skog Alnarp

Hitta och vårda hänsynsträden

För ungefär 25 år sedan började man lämna kvar fler träd vid avverkningar. Frågan är vad som händer när naturvårdshänsynen nu är på väg att försvinna in i gallringsskogen.

Delphine Lariviere är hänsynen på spåren, först ut är ekarnas nytta som evighetsträd.

Hon är en av sex doktorander inom Fras (Framtidens skogsskötsel i södra Sverige).

En av frågorna om framtidens skogar, där det nu börjar bli bråttom att få fram ett svar, är hur naturvårdshänsynen ska förvaltas.

VID EN avverkning lämnas över fem procent av träden kvar av naturvårdsskal. Det är ridåer längs vattendrag, enstaka evighetsträd/naturvårdsträd, högstubbar, lövträd i sankpartier och andra trädgrupper.

Direkt efter avverkningen sticker hänsynen ut som utropstecken. Den är lätt att identifiera både vid efterföljande föryngring och röjning. Därefter blir det värre.

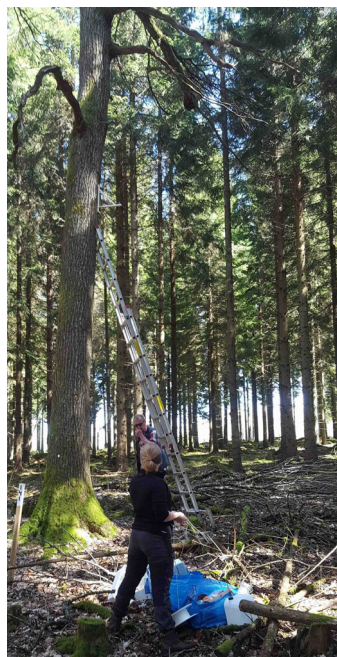
I EN tät gallringsskog med gran kan den ursprungliga hänsynen vara svår att upptäcka av den som kör skördaren. En av flera metoder som testas är att med hjälp av laserscanning få in hänsynen på kartorna som vägleder skördarföraren.

Nästa fråga är hur den ska skötas.

DELPHINE Lariviere arbetar med att fylla ut kunskapsluckorna.

– Mallarna för gallring av barrskog är formade efter trädslagsrena bestånd, men verklighetens nya skog är anorlunda, konstaterar hon.

– Främst finns det inslag av en hel del björk som det finns anledning att ta tillvara. Dessutom har vi naturvårdshänsynen som går in i en ny fas när den nya skogen växer till sig. Även om den inte gallras bort behövs någon form anpassad skötsel för att inte granen inte ska ta över.

Delphine Lariviere och hennes handledare, professor Jan-Olov Weslien, monterar upp insektsfällor i en av de frihuggna ekarna.

Delphine Lariviere presenterar resultaten vid en exkursion i Råslängens ekopark som Institutionen för sydsvensk skogsvetenskap arrangerade i juni 2019.

HON har börjat med att studera evighetsträd i form av enskilda ekar som lämnats i en granplantering från 1975. Området, i Asa försökspark, är 5,5 hektar med 150-åriga ekar.

Ett tydligt resultat är att träden måste frihuggas för att utvecklas, må bra och fullt ut bidra till biologisk mångfald.

I FÖRSÖKET finns tre grader av frihuggning: Ingen gallring av kringliggande granar, gallring för att frilägga kronan och frihuggning två meter utanför kronan,

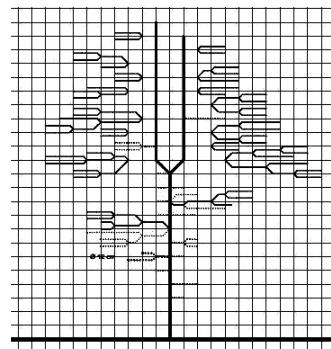
Jämfört med för tio år sedan, då försöket mättes och analyserades av Maria Koch Widerberg, har kronan vidgats med en runt meter åt alla håll med omfattande frihuggning.

– Utan frihuggning är kronorna oförändrade med många döda grenar. De ekarna mår inte bra, säger Delphine Lariviere.

Hon har också tittat på

markfloran och antalet bin. Ekarna utan frihuggning är klart negativt avvikande, medan de andra alternativen är ganska lika med ungefär dubbelt så många bin av tolv olika arter.

– Det visar att ekarna fungerar som evighetsträd. Insekterna hittar dit, även om de finns inne i granskogen, men för full effekt måste ekarna ges utrymme, konstaterar Delphine Lariviere.

För att dokumentera döda grenar i ekens kronor tog Delphine hjälp av en bekant som är arkitekt. De utvecklade en enkel och tydlig grafisk modell med teckningar av träden.